සත ජාතකය

තවද ශාක්‍ය කුල කල්පදා මවූ තිලෝගුරු බුදුරජානන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන සමයෙහි පුත්‍රයෙකු මළ පියෙකු අරභයා මේ ජාතකය වදාරන ලද

ඒ කෙසේද යත්

මෙහි වර්තමාන කථාව මට්ටකුණ්ඩලී ජාතකයෙහි විස්තර වශයෙන් පෙනෙන්නේය මෙහි වනාහි පෙර උත්තමයෝත් කී අවවාදයෙහි පුත්‍ර සෙනෙහය ඇත්තෝ පවා සෝක සන්හිදුවා උන්නෝ වේදැයි වදාරා ඒ කෙසේදැයි ආරාධිතවූ සර්වඥයන් වහන්සේ ඉකුත්වත් දක්වා වදාළසේක

ඒ කෙසේද යත්

යටගිය දවස උත්තරාපථයෙහි කංසභෝග නම් රට අසිතජ නම් නුවර මහා කංසනම් රජ්ජුරුකෙණෙකුන් රාජ්ජය කරණ සමයෙහි රජ්ජුරුවන්ගේ කංසය උපකංසයයි පුත්තු දෙන්නෙක් ඇත්තාහ. දේවගර්භා නම් දියනි කෙණෙක් ඇත්තාහ. ඒ දියනියන් උපන්ගමනෙම නැකැත් කියන්නාවූ බමුණෙක් ලක්ෂණ දැක කියන්නාහු මේ කුමාරි නිසා මේ රාජවංශය නස්නේය. දැන්ම නසාපුවොත් යහපතැයි කීහ. එවිට රජ්ජුරුවෝ මේ මාගේ දුවනියන් රාජ්ජයට පැමිණිකල නසතත් වචනත් උෟම දනිති මම නොදනිමි සෙනෙහයෙන් ඒ කස්ථ මහා මාලිගාවක් කරවා අඣ වෙනහු නම් කොල්ලා නන්දගෝපාල නම් කොල්ල හා දෙන්නා අත්පා මෙහෙකරන්නට සැලැස්වූහ. එවිට කල්යාමකින් මහාකංස රජ්ජුරුවෝ මළහ. උන්ගේ වැඩිමහළු පුත්‍රවූ කංස නම් කුමාරයෝ රාජ්ජයට පැමිණ තමන්ගේ මලනු වන් යුවරජතනතුරෙහි තබා පළමු බ්‍රාහ්මණයන් නැගනියන් නිසා රාජවංශය නසති කිවාදැන දැනත් නැගනියන්කෙරෙහි සෙනෙහයෙන් නොනැසුනාහ. ඉක්බිති උත්තරා මධුරා නම් නුවර මහාසාගර නම් රජ්ජුරුවෝ රාජ්ජ්‍ය කරණ සමයෙහි ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ සාගරය උපසාගරයයි දරුවෝ දෙදෙනක් ඇත්තාහ. මහා සාගර නම් රජ්ජුරුවන් මළපසු සාගරනම් කුමාරයෝ රාජ්‍යයට පැමිණි තමන් මළනුවන් උපසාගර නම් රාජකුමාරයන්ට යුවරජතනතුරු පැමිණ උපසාගර නම් කුමාරයෝ තමන්ගේ බෑනන් වහන්සේගේ අන්තඃපුරයට වැරද ගියහ. සාගර නම් රජ්ජුරුවෝ තමන්ගේ අන්තඃපුරයට මලනුවන් වැරදගිය ගමනේ එහුබඳවාගත්හ, උපසාගර කුමාරයෝ අසිතජ නම් නුවරට ගොසින් එකසථමහා මාලිගාව දැක මේ කාගේ මාලිගාවෙක්දැයි විචාළගමනේ දේවගර්භ නම් බිසවුන් විසින් ඉදිනා එකමාලිගාවයයි අසා නම ඇසු පමනෙම්ම ප්‍රතිබද්ධ වූ සිත් ඇති නන්ද ගෝපාල නම් කෙල්ල සමීපයට ගොස් කථාකොට බිසවුන් පොළඹවා ගත්තාහ. රාජ කුමාරයෝ දේව ගර්භා නම් බිසවුන් හා ප්‍රතිබද්ධව එක් උනායෙන් දරුගර්භයෙක් ඇති විය. එපවත් රජ්ජුරුවන් හා යුව රජ්ජුරුවෝ අසා නැගනියන් කෙරේ සෙනෙහයෙන් උන්ට උත්තර නොකියා පිරිමිපුතෙක් උපනිම් නම් මරම්හ ගෑනුදුවක් වී නම් නොනසන්ට යයි කියා උප සාගර කුමාරයන්ට සෙනෙවිරත් ධුරය දී තමන්ට සේවාකම් කරන්ට සලස්වා නැගනියන් උන්ට පාවා දුන්නාහ. දේවගර්භා නම් බිසව් නොබෝකලකින් දුවනි කෙණෙකුන් වැදූහ. රජ්ජුරුවෝ දෙන්න අසා සමාධිව අංජන දේවියයි නමකුත් තබා ගෝවර්ධන නම් නමකුත් දුන්නාහ.

ඒ නුවර එක් දිසාවෙක ගංගාවය. එක් දිසාවෙක පර්වතය, එක් දිසාවෙක සමුද්‍රය, ඒ නුවර ගන්ට යම් සතුරුකෙණෙක් අවුනම් ඒ නුවර පවුරුපිට යක්ෂණියෙක් සිට කොටළුවේෂයෙන් අඬළුගමනේම නුවරත් පැති ආකාශයට හෝ පැණ නැගී සමුද්‍ර මධ්‍යයෙහි හෝ ගොසින් සිටින්නේය.එසේ හෙයින් සතුරු කෙණෙකුන් විසින් ඒ නුවර ගතනොහැක්කැයි කීප මුරයෙක උත්සාහකොටත් වාරවතී නුවරට අරගතනොහි පලාගොස් එපවත් කණ්හදීපායන තපසයන්ට කීහ. එවිට තාපසයෝ ඒ නුවර ඇරගන්ට උපාය පරීක්ෂාකොට කී ගමනේ යහපතැයි කියා දසබෑයෝ ගොසින් කොටළුවාට කියන්නාහු තොපි නොහඬව මේ නුවර ඇරගන්ටයයි කීහ.කොටළු කියන්නේ මා නොහඬන්ට බැරිය. මම උපායක් කියාලම් මිනිස් පමණක් උස යානාරාසන සතරයක් ඉදිකරවා වාසල් සතරේ පිටත බිම ඉදුවා එලිපතුවල කඹලාලා බදවන්නාවූ නුවර නොයෙයි මේ නියාවට නුවර ඇරගෙණ ඒ නුවර ඉඳ තෙසැට දාසක් රාජධානි සාදා දසබෑයෝ දස කොටසක් බෙදා රාජ්‍යය කරන්නාවූ ඒ අවධියෙහි මනුෂ්‍යන්ට විසිදාසක් අවුරුද්දට ආයුෂ ඇතිවිය. දැහැමෙන් සෙමෙන් රාජ්‍යය කරණ සමයෙහි අපගේ බුහුනනියන් වහන්සේට කොටසක් දුන්නේ නැත උන්ටත් කොටසක් දෙන්ට උවමැනවැයි කියා එකොළොස් කොටසක් කොට බෙදා දෙම්හයි කීහ. එවිට බාල අංකුර රජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු මාගේ කොටස දෙමි නුඹ වහන්සේලාගේ රාජ්‍යයේ වෙළඳාම් ආදීවූ දෙයක් කොට රැකෙම් සුංගම් විවරක් ඇරෙන්නා පමණකැයි කීයා අරවාගෙණ ඒ නියාවට සලස්වා තමන්ගේ බෙත්මරට අංජන දේවීන්ට සලස්වා අංකුර රජ වෙළෙදාමෙන් වැඩෙයි වාසුදේව රජහුගේ කුමාරකෙණෙක් මළහ. උන් මල සෝකයෙන් නොකා නොබි මහත්වූ සෝකයෙන් ඉදිනාහ. සන්හිඳුවාලන කෙණෙක් නැති හෙයින් සතනම් පණ්ඩිතයෝ ඒ සෝක සන්හිඳුවමි සිතා තුමූ අපස්මාර උනුකෙණෙකුන්මෙන් වියරුවෙස්ගෙණ ආකාශය බලාමට සාවෙකුදෙන්ට කිය කියා මුරගානේය. එවිට රෝහිනි නම් අමාත්‍යයා වාසු දේවනම් රජ්ජුරුවන් සමීපයට ගොස් කියන්නේ රජ්ජුරුවන් වහන්ස නුඹ වහන්සේගේ මලනුවෝ වියරුවැටි ඒ ඒ තැනවිපීයේ ඇවිදිති කීයේය.

එපවත් රජ්ජුරුවෝ අසා එවිට පුත්‍රසෝකය හැරී මාගේ මලනුවෝ කොයිදැයි කියා වීථියෙහි ඒ ඒ තැන ඇවිදිති දැක සිපගෙණ කියන්නාහු මලනුවෙනි තොපි කෙසේවූ සාවකුද තොපි වියරුවැටී සාවෙකු දෙවයි කියන්නේ රත්රණින් රිදියෙන් මුත්තෙන් මැණිකෙන් යකඩින් තබකඩින් පබුළුවෙන් සාවෙකුද නොහොත් බැද්දේ ඉඳිනා සාවෙකු දෙන්ටයයි කියා වාසුදේව රජ්ජුරුවෝ විචාළාහ. එවිට බෝධිසත්වයෝ කියන්නාහු මම එසේවූ සාවෙකුට බැද්දේ ඉඳිනා සාවෙකුට වියරුහුනුයෙම් නොවෙමියි, චන්ද්‍රයා මධ්‍යයෙහි තිබෙන සාවාටය උත්සාහ කරන්නේයයි කීහ. එපවත් රජ්ජුරුවෝ අසා මුන් වියරුවැටුනේ සැබැව ජීවිතය නුමුත් අරගත නොහැක සාවාට මුන් උත්සාහකොට වියරු වැටුනේ සැබෑවයි සිතා කියන්නාහු මළනුවෙනි තොපි නුවනැති තැනැත්තන් මෙසේ කියන්නේ කවර නිසාද කෙසේ තෙපි කීවත් චන්ද්‍රයා මධ්‍යයේ තුබූ සාවා ඇරගත නොහැක්කැයි කීහ. සත පණ්ඩිතයෝ කියන්නාහු රජ්ජුරුවන් වහන්සේ පෙණෙන්නාවූ චන්ද්‍රයා මධ්‍ය යේ තිබු සාවා ඇරගත නියාවට දෙස් නුඹ වහන්සේට කීසේක් වෙද එසේකල පෙණෙන සාවා ඇරගත නොහැකි කල නුඹ වහන්සේගේ මළාවූ පුතනුවෝ කෙසේ එද්දැයි උන්නිසා නොකා නොබි සෝකයෙන් ඉන්ට කාරණා කවරේදැයි කීහ. එබස් අසා වාසුදේව රජ්ජුරුවෝ එසේද කී සේක් වෙද මලනුවෙනි මාගේ පුත්‍රශෝකය අරවන නිසා මේ වියරු වෙස්ගෙණ කළ උපායද මාගේ පුත්‍රශෝකය නැමති වහ්නිය බොහෝ තෙල්කල වත්කොට ඇවිලෙන ගින්නට පැන්කල දහස්ගණන් වත්කොට නිවුවාසේ නිවිගියේය. මාගේ පුත්‍රසෝකය නැමති සල්ලයමාගේ හෘදයේ වැදගත් හලනියාව ඉතා යහපතැයි මෙතැන් පටන් මාගේ පුත්‍රශෝකය අරිමිකියා එතැන් පටන් සෝක නොකොට සත පණ්ඩිතයන් කී අවවාද සිත තබාගෙණ රාජ්ජය කරන්නාහ. එසමයෙහි දසබෑ රජ්ජුරුවන්ගේ රාජකුමාරවරු එක්ව කෙළි නාහු උනුන් හා කථාකොට කන්හදීපායන තාපසයන් වහන්සේ දිවැස් ඇතිසේකැයි කියා අසන්නේය. ඒ අපට පරික්ෂාකරන්ට උවමැනවැයි ඉන්ම රූ ඇති රාජ කුමාරයකෙණෙකුන් ස්ත්‍රී පළඳනා සරහා බඩපිළිබැඳ දූරි ඇති නියාවට සලස්වාගෙණ ගොසින් කියන්නාහු තාපසයන් වහන්ස නුඹ වහන්සේ දිවැස් ඇතැයි කියා අසන්නේය. මේ කුමාරිකාව දූරි ඇතිය මුන්ගේ බඩදරුවෝ පිරිමිද ගැනුදැයි විචාළේය. එවිට තාපසයෝද මුන්ගේ බඩ කිහිරි ගැටයක් ඇතිව ඒ උන්ගේ බඩින් වැටෙයිදැන රාජකුමාරවරුන්ට කියන්නාහු මුන්ගේ බඩ ගෑනු දරුවන් කිම් පිරිමිදරුවන් කිම් තොපට ඇයි දැයි තාපසයෝ කීහ. එවිට රාජ කුමාරවරු අපට තත්වූ පරිද්දෙන් කියන්ට උවමැනවයි කියන්නාහු තමන්ට මරණ කවරදා පැමිණේදැයි පරීක්ෂා කළාහු එමදා පැමිණෙන නියාව දැක එසේ වීනම් තත්වූ පරිද්දෙන් කියම් සිතා මුන්ගේ බඩ කිහිරි ගැටයක් ඇත. ඒ කිහිරිගැටය සත්දවසකින් වදති ඒ වැදූකල මුන්ගේ රාජවංශයට විනාශ පැමිණේයි ඒ කිහිරි ගැටය වනලා කොටා ධූලිකොට දවා අළුකොට දියෙහි ලා පියවයි තාපසයෝ කිහ. එවිට කුමාරවරු මේ තාපසයෝ මහකුට තාපසයෝය, පිරිමිත් දරුවන් වදද්යි කියා අතින්පයින් තළා මැරූහ. එවිට දසබෑ රජ්ජුරුවෝ තාපසයන් මැරූ නියාව අසා භයින් ත්‍රස්තව රාජ කුමාරවරුන් ගෙන්වා විචාළගමනේ තාපසයන් කී නියාව තත්වූ පරිද්දෙන් කීහ. රජ්ජුරුවෝ එපවත් අසා රාජ කුමාරවරුන්ට රැකවල්ලවා උන්කලට සත්වෙනි දවසින් ඒ රාජ කුමාර කිහිරි ගැටය වනලාකොට දවා අළුකොට ගඟට දැමුහ. ඒ දැමු අළු ගඟහලින් ගොස් එක් ගල්හස්සෙක සුඟක් වැලි මුසුව රැඳී ගියේය. එතන බේරු පඳුරෙක් ඇතිවුහ. රාජකුමාරවරු නොබෝ දවසකින් ගඟට දියකෙළියට ගියාහු දියකෙළිමින් සිට උනුන් හා ඩබරක් වී ඒ ඩබර මහත්විය. ඒ ඩබර රජදරුවෝ එක්ව ගිහාය. ඒ රාජකුමාර වරුන්ගෙන් එක්කෙණෙක් ගඟ අස තිබූ බේරු පඳුර දැක බේරු පඳූරෙන් දඩික් කඩාගත්හ. ඒ කැඩු බේරු පඳූර කිහිරිදණ්ඩ විය. ඒ ඇරගෙණ ගැසූහ. සෙසු රජ දරුවෝත් ඒ බේරු පඳුරෙන් අතුකඩා ගෙණත් කිහිරිදඬවිය, පත්‍ර කඩාගත්තන් කිහිරි දඬවිය. මේ නියායෙන් කිහිරි දඬුගෙණ උනුන් මරා ජීවිතක්ෂයට පැමිණුවුහ. ඉන් ගැලවුනාවූ වාසුදේව රජ්ජුරුවෝය. බලදේවය, අඤ්ජනදේවිය, පුරෝහිත බ්‍රාහ්මණයාය, යන මේ සතර දෙන රථයකට නැගී නුවර තැනකට යන්නාහු කාලමුත්ති නම් වනයට පැමිණියාහ. බලදේවයන් හා මල්ලව අල්වා මළාවූ මුෂ්ටි නම් මල්ලවයා ඒ වනයෙහි රාක්‍ෂසව උපන්නේය. මාගේ සතුරා කවර දවසෙක මරම්දෝහෝයි සිත සිතා උන් තෙනට වාසුදේව රජ්ජුරුවන් නැගී රථය පැමිණියේය. මුෂ්ටි මල්ලව බලදේවයන් දැක මල්ලව වේශයෙන් අවුත් අත් පොලසන්දී මල්ලවයාට සිටියේය. බලදේවයෝ ඔහුදැක මල්ලව අල්වමි රථයෙන් බස්නට වන්කල වාසුදේව රජ්ජුරුවෝ මල්ලව අල්වයි වලක්ව වලක්වා කියදිත් නොවැලක මල්ලව අල්ලන්ට බැසපු කලට රාක්‍ෂසයා බලදේවයන් අල්වාගෙණ උණ කිළිල්ලක්සේ සපාකාපිය, වාසුදේව රජ්ජුරුවන් හා අඤ්ජන දේවින් හා බ්‍රාහ්මණයා හා තුන්දෙන රථයට නැගී අනික් ගමකට ගොස් රජ්ජුරුවෝ තුබූ බැද්දට වැද තුමු ඉනකඩින් ඉසවසාගෙණ තනට වසාගෙණ අඤ්ජන දේවින් හා බමුණාත් බත් පිසගෙණ එන නියායෙන් යවුහ.

ඒ ගම ජරා වැද්දෙක් දඩයමට ගිය ගමනේ ඌරෙකැයි සිතා තෙබින් ඇතිකලට මිනි සෙකු නියාව දැන භයින් ත්‍රස්තව දිවන්ට වන්කලට නොයව නොබවයි තමන් ළඟට ගොන්වාගෙණ තාගේ නම කිම්දැයි විචාළ ගමනේ ජරා නමැයි කීහ. එවිට රජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු එඹල මාගේ ජාතකයෙහිති ජරා නම් එකෙකු අතින් ඇන්මක් කා මියති කීහ. එසේ හෙයින් නොබවයි කීයා රඳ වාගෙණ ඌ ලවාම තෙබ අද්දවා බේත් බඳවාගෙණ උන්කලට අඤ්ජන දේවින් හා බ්‍රාහ්මණ ආයේය. එවිට රජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු මට මරණ

මෙතනදී නියමයයි එපවත් කියා තෙපි දෙන්න යම් තැනක ඉඳ රැකෙවයි කියා උන් හැම රක්නා විචරට ශාස්ත්‍රයක් උගන්වා යවා තුමු එතනම මළහ. එම්බා මහණෙනි මෙතෙක් රජ දරුවන්ගෙන් ගැලවුනේ අඤ්ජන දේවිමය. වදාරා මේ සත ජාතකය නිමවා වදාළසේක. එසමයෙහි රෝහිනි නම් අමාත්‍ය ආනන්ද ස්ථවිරය. එසමයෙහි වාසුදේව නම් රජ ශාරිපුත්‍රස්ථවිරයෝය. එසමයෙහි සතපණ්ඩිතයෝව උපන්නෙම් බුදුවූ මම්ම වේදැයි තමන් වහන්සේ දක්වා වදාළ සේක.